

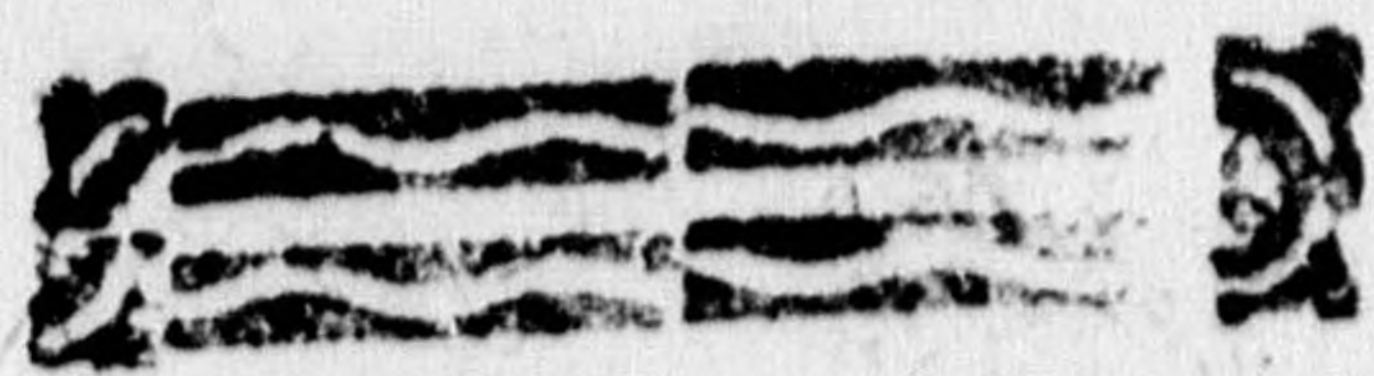

A' ROMAÍ TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBŐL Szeredán 2. Septemberben 1789.

Tsak Elegyes — a' hogy a' Tudósítások érkeznek.

A' F. Császárnak a' maga Testi-orvosa által
nyitott Sebe kívánt elő-menettel gyógyul ;
ugy annyira ; hogy már ő Felsége Aug. 28-dikán
leg-előbb ; megint egynéhány órákig az ágyat el-
hagyta vala. — Augústusnak 27-dikén este-fele bé-
jött vala Ferentz fő Hertzeg Laxenburgból Bétsbe,
és más nap reggeli 5 órakor, a' maga 2 Generál
Adjutántjaival edgyütt a' Táborhoz indula. A' Vür-
tembergi Ersébet Hertzeg Afiszony-is Laxenburgból
bé költözött Bétbe. — Feldmarschal G. Pellegrini a'

múlt Tsötörtökön indúla - ki Bétsből a' Táborhoz ; hibázott hát egy hozzánk érkezett minapi Tudósítás.

Minthogy *Ferentz* fő Hertzeg , és sok más állortzás név alatt érkezett idegen Hertzegek és Gvallérok már Bétsből a' Táborhoz le - indultanak ; kik minnyájon a' *Belgrád'* ostromát látni szeretnék ; és minthogy a' békelséget kért Portának - is már meg érkezettnek lenni gondoló felelete tsak arra háta-razodottnak lenni mondatik , hogy ő semmit se adjon nekünk , és mi se neki ; hanem tsak ugy kösünk békelséget ; még pedig olyan fel tétellel , hogy az *Auftriai Ház* , a' maga *Frigyelsétől* az *Orosz Udvartól* örökösön váljon - el , és a' Portával örökös frigyet kösön , tsak alig , ha az ajtó küszöbében tegnap bé - lépintett *September* a' *Belgrád'* kapuin nem fog kotzogtatni ; mellyet a' *Magyar Kurir* tsak ugyan addig nem hiszen , valamig a' Portának fellyebb irt feleletét bizonyosnak lenni el - nem hiheti magával ; mert azt bizonyolon tudjuk , hogy a' *Porta* maga kérte tollünk a' békelséget , és hogy miis a' kívánt békelségnek meg - nyeréséért nem nagy kívánságokat tettünk ellene. 14 napok alatt tövöben meg - tudjuk a' dolgot ; addig pedig Bétsben közönséges vélekedés , hogy *Belgrádnak* ostromához fognak ezen hónapban. — — — — —

— *Selim Ginadari* az ujj Szúltán , a' mint iratik , kívánná ugyan a' Békelséget ; de a' *Divány* , ki *Anglus 's* más idegen musika húrján mondatik tántzolni , azt hiszi , hogy mennél tovább folytatja a' háborút , annal szerentsélebb békelséget köthet , és a'

maga

maga hatalmas a ellenségeit-is annál erőtlenebbek ké teszi. A' Frantzia belső zenebona — a' *Svédek*' két izbéli szerentsés tsatázása — *Mahumednek* azon Törvénye, hogy semmit vér ontás nélkül a' *Gau-roknak* által-engedni nem szabad, 's más nyilván lévő körülállások tsak ugyan arra mutatnak, hogy ha Belgrádba a' a' fejü Sas fézket akar rakni, vagy előbb, vagy utóbb löni kell annak az oldalát.

Bándt. — A' mely Posta a' mi különös Tudósításunkot hozta, ugyan a' hozta a' Budai Ujság Levelet-is, melyben mind a' kettőben az erősítetik, hogy a' Szabad-fergesek' Komendánsa Kapitány *Bojér* (az idősebbik; mert ketten vagynak testvérek) a' maga népével önként hamarább *Mehádia* felé lietvén 17-dik Aug. este-felé, mint a' több-Sergek, északának idején az ellenségnek fogságába esék 8 szabad katonáival edgyütt; de a' tsak ugyan egy nevezetes meg-jegyvést érdemel, hogy Kapitány *Bojér* vala az, ki a' maga kemény lövővel leg-elöl mégyen vala a' *Méhádiánál* meg-telepedett ellenségre, még pedig egynéhány órával előre. — Az iratik ezen Tudósításban, hogy még *Szuppanek* körül lok Sergek tartozkodnak az ellenségnek, kik magokat az *Allion* hegyén-is keményen el-sántzolták, és ezeknek számát mint egy 20-ezerre vetik. — Minekutánna Feldm. B. *Laudon* 17-dik Aug. a' Nagy Táborhoz meg-érkezett volna, leg-ottan lóra ült, a' Tábor körül lévő hegyeket meg-járta és meg-vizsgálta; egynéhány Vezéreket magához hivatott, és azokkal a' maga tzeljét közlötte. 19-dikpen pedig

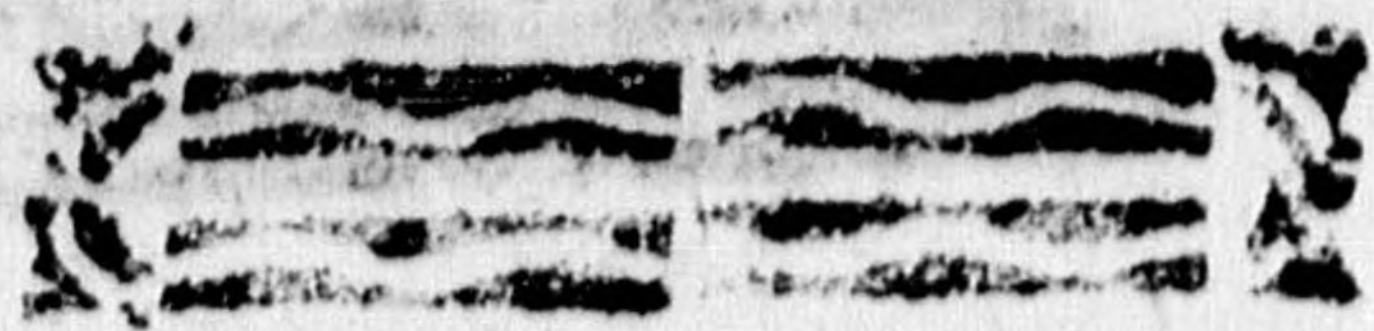

G. M. *Bloufzky* Urat 3 Osztály *Sakmin* vasfalsal, 1 Bat. *Laszi*, 1 Bat. *Bresánville*, és 2 Bat. *Alvintzi* gyalogjaival ezen Tábortól *Sáska*-felé inditá, hogy a' F. M. L. *Hertzeg Valdek* hadi - testét erősebbé tegye; de még nem tudhatjuk, ha vajon ezen *Hertzeg* vetté parantsolatot-is az ellenségre való ütésre, vagy hogy csak a' rá-ütni akaró ellenség előtt akar jó kalap alatt állani. — — Az ostromi eszközök Péterváradnál útra készítették, és a' legkeményebb ostrom néz-ki minden készüléteknek szeméből.

Ujj-Palánkáról ezt írják Aug. 21 - dikén: „A' *Feldmarsal* Ur *Obester Hiller* Urat Bétsbe küldé a' napokban ő Felségéhez, hogy a' következő hadi-munkának *Plánumát* közölje ő Felségével. Azt gondoljuk azért, hogy 28 — vagy — 29 - dikben meg-fogjuk tudni, ha vallyon *Belgrád* fog-é ostromaltatni vagy nem. Tegnap a' *Klerfő* hadi - testéhez mene *Feldm. Laudon*, és ugy itélünk, hogy a' *Klerfő* *Serge* a' *Hertzeg Valdekével* edgyesítették, mivel *Szuppánek* körül még 20-ezer főből álló *Serge* fekszik az ellenségnek. A' *Feldmarsal* Ur itt fogja vizsza vártani *Bétsből* *Obester Hiller* Urat a' felelettel, és addig azt akarja ki-nyomozni, hogy vallyon a' *Szuppánek* körül lévő számos ellenségre jobb lélzen-é nekünk rá-ütni, vagy csak óltalmazólag tartani magunkot? — Ma, u. m. 21-dikben, a' *H. Kóburg* és *H. Hohenlőhé* győzedelméért a' Tábor *Te Deum Laudamus*t énekle. A' *Lovas-sergek* jobbfelől állanak vala hadi-rendben, a' *gyalogság* bal-felől; és 12 — 12 fontos gollyóbisű ágyuk valának

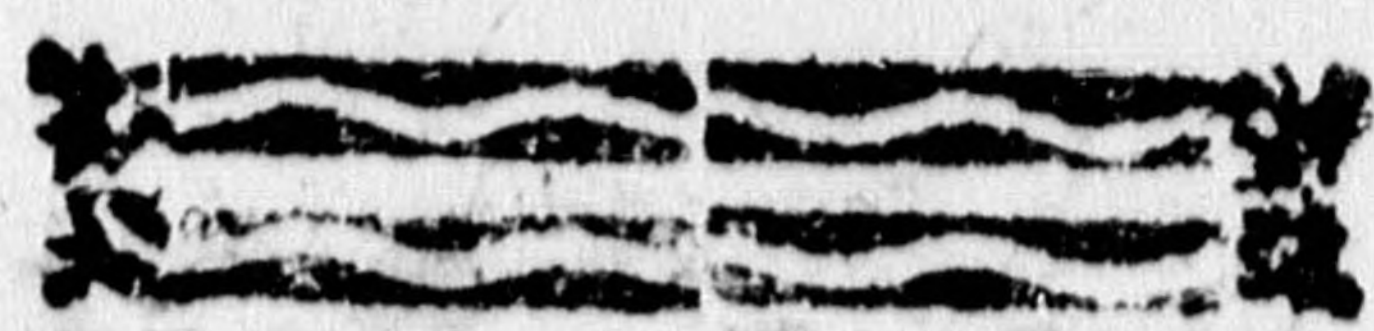

a' két szárnyra parádében hadi-sorban állott népnek közép pontján ki-szegezve; és ezek edgyik szárnyától fogva a' másikig sorra 3 győzedelmi tüzet adának. — A' *Budai Tudósításokban*-is az iratik, hogy itt-is 20. dikán tartaték ezen győzedelmi hálát-adó Pompa, hól Gen. B. *Barkó* Ur a' maga Húszár *Uniformisban* vala jelen. — *Egy szép-jegyzés-is érkezett-meg ezen Ujj-Palánkai Levélben; melly közön-séges tudást érdemel t. i.* „ Minekelötte még a' *Klerfé* Serge Méhádiához elé nem nyomúlt volna, elküld H. *Valdek* egy Hadnagyot 50 Húszárral, olly parantsolattal, hogy az ellenséget keresse-fel és hozzan tudósítást rólla. A' Hadnagy Ur egész *Almás* körül egy ellenséget sem talál; tehát el-megy egészen *Méhádiáig*, hól rá-talál 400 meg-telepedett Török Seregre. Meg-határozza magát, hogy azon ellenségre rá-üfsön, 's kérdi a' maga Húszárjait-is: volna kedvek ezen ellenségre rá-ütni? Midön látná, hogy a' Húszárok minnyájon égnek a' tsata kivánságától és meg-ütközni kívánnak, 51-ed magával a' 400 Törökre, ki-vont kardal, egész dühösséggel lebes nyargalvást rá-üt. Ezek azt gondolván, hogy a' Húszároknak hátulról *Isten* tudja mennyi segittségek vagyon; mivel olly nagy bátorsággal és dühösséggel ütnek rájjok, egész zavaradással szaladni kezdenek. A' mi Húszáraink egészen *Szuppánekig* szüntelen kergetvén őket, 15-töt közülök le-vágának, edgyet pedig fogva hozának vissza a' *Printz*nek ajándékba. Ez a' mi Húszárainknak bámulásra méltó tselekedetek. Ezen Hadnagy Urnak Nevét még nem tudjuk, de minden órán fogjuk

júk tudtára adni az Erdemes Olvasóknak, ki lette légyen.

Zemlin 22. Aug. — Ezen hónapnak 15 - dikén jó reggel el - indul az Inzsinéreknek Obestlájdinántok *Hoffmann* Ur, a' *Dalton* Sergebélieknek őltalmazó őrizetek alatt, a' *Bésánia* Sántzhoz, hogy ott megint valamely ágyuzó állásoknak való helyet mérjen ki; ezt a' Tzigány sziget háta-megett el-bűtt Törökök észre veszik, és jó reggel mint egy 4 óra tályban, mintegy 300 főből álló Sereggel tsak elő állanak a' rejtékből, és a' mi Szélső-őrizeteinkre ütven, ezek a' nagyobb erő elől vissza-húzzák magokat: meg-gyújtyák a' Törökök a' mi nem rég épített Őrző-kunyhóinkot, és rá-ütnek az Obestlájdinantra nagy dühösséggel, ki *Dunavitzához* nem mesz-sze körül vétetik az ellenségtől. Midőn látná ezen Obestlájdinánt, hogy minden őrizetével edgyütt meggyárt oda leszen, meg határozza magában, hogy őrző katonáival edgyütt a' vízbe ugordják, és így mentse-meg életét; mellyet tselekedvén, szerentsé-sen meg-menekedék; de 11 embereit ott hagyá halva. — *Aug. 22 - dikén* itt is *Zemlinben* a' Hertzeg *Kóburg* és Hertzeg *Hohenlohé* győzedelme következő tzeremóniával innepelteték-meg: „ Reggeli 9 órakor a' *de Ligné* Hertzeg Sátorában, melly a' Duna partyán a' Harmintzodos háznál vala, a' *Dalton* Sergénél lévő Tábori Pap által *Mise* tartaték, és annakutánna a' *Te Deum Laudamus* el-énekelteték. A' hajók és Tábori Bárkák Zászlókkal és Vitorlákkal szépen fel-ékesítve egészszen a' Hadi-szigetig hadi-rendbe elé-úszának; a' *Dalton*,
Laudon,

Laudon, *Kallenberg*, *Kaprara* és *Gyulai Sámuel* gyalogjai a' leg-nagyobb parádében Török musikával szállának-bé a' hofszon nyúló Sántzokba és földvárakba, és ezt a' Duna partyától fogva egészfzen a' *Bésániai Observatoriumig* meg-szállák. Midön mind ezek szép rendben vólnának, 10 órakor megszöllallának az ágyuk; még pedig ugy, hogy a' hajók-felöl való bal-szárnyán kezdödvén, az egész fegyverben álló nép között 3 szaladó tűz adaték, ugy hogy ez a' Duna partyán kezdödvén, meg-szakadás nélkül megyen vala hirtelenséggel a' *Bésániai Observatoriumig*; ott megint el-kezdödvén, visszfa a' Duna partyáig 's meg így 3 izben. 11 óra vala, midön a' fegyverekből repülő tűz meg-szünék. Ez alatt a' mi hajójinkon, és bárkáinkon, és a' Belgrád-felöl való kapuk előtt a' föld-hányásokon lévő ágyuink keményen meg-valának töltve. Midön ezen tüzi-pompát látnák a' szomszéd Belgrádiak, fel-rohonának a' Belgrád-Vára fokaira, és nem tudják vala, mi dolog? annál-is inkább, mivel ezen pompa előtt õk-is egynéhány ágyu tüzet adtanak; és ezen tüzelés alkalmatofságával-is 4 ágyukat lövének a' Száva partyaira.

Egy más ugyan ezen napon költ *Zemlini Levélben*, ugyan ezen tzerémóniáról azt írják: A' mi Komendérazó Generálunk *H. Ligné* ezen gyözedelmi pompával szánfzándékkal akart a' Belgrádi Törökökre rá-ijeszteni, és ugy láttzik, hogy a' magatzélját nem-is hibázta-el egészfzen; mert midön a' mi hajójink, bárkáink, és sajkáink magokat egész parádében hadi-rendbe szedték, és a' mi népünk

a' Duna partyától fogva a' *Besániai Observátori-
mig* sorba állott, leg-ottan egy rémült figyelmetes-
ség esék Belgrádban. A' Basa maga-is a' fővebb
emberekkel ki-tekinte a' házából, és a' véghetetlen
Törökség nyüseg vala a' Vár fokain. Midön pe-
dig nálunk egy lárma-tzégér meg gyujtatott vólna,
(mivel ezen meszse nyúlt népnek ezzel adnak va-
la jelt a' tűz-adásra) és szaladó-tűz adaték, ök-is
leg-ottan egynéhány ágyukat bortsáttának mi-hoz-
zánk; kik, kétség kívül, ezen készületekből azt gon-
dolják vala, hogy az ellenek való ostrom kezdő-
dik. Midön a' Belgrádiak ágyuzni kezdenek által,
miis a' hajókon lévő 18 és 24 fontos gollyóbisú á-
gyukból egynéhány gollyóbisokot küldénk-bé Bel-
grádba, és ugy tettzik, hogy ezek a' gollyóbisok
igen jól jártanak; mert a' Belgrádiak ezekre taka-
roznak vala-le a' Vár fokról, és a' Basa-is bé-hú-
zá magát a' szobába. Mi 400 ágyu-lövészeket tet-
tünk; mely ugyan került egy kissé költségben, de
a' Belgrádiakra nézve nem vala szükségtelen.

A' Horváth-országból jött Levelekben iratik,
hogy a' *Boszniaiak* azt a' Tudósítást tették F. M. L.
Vallis Urhoz, hogy ök a' *Likai* széleken el-fogott
Tisztjeinket, kik között Kapitány *Szigenfeld*, *Filip-
povits* és *Rinkhémer* Hadnagyok-is találtatnak, visz-
sza-adják, ha mi-is ezekért a' *Noviból* fogott Agát
és némely más Fogságunkban lévő Tisztjeiket nekik
viszsa-adjuk. Ezen ajánlást F. M. L. *Vallis Ur* ö
Felségéhez küldötte, és a' mint értjük, ö Felsége
bizonyos meg-határozással, ezen ajánlásnak helyt
adott. — Az *Ostrováti* széleken 10-ezer Törökök
valá-

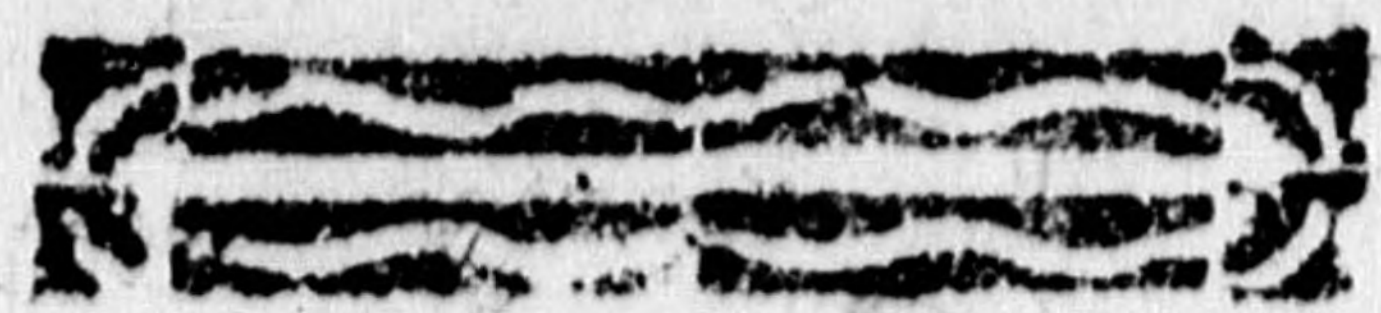

valának öfzve-gyűlve, de Aug. 7-dikén a' *Jeszernitzi* Bafa-is a' maga Sergével megint visszament; és a' többi is a' magok Várjaikba húzták magokat. Egyenetlenséget mondanak támodtnak lenni a' Bosnyakok között; azonban a' *Skutari* Bafa-is megtsalta őket; mert azt igérte vala, hogy ezen időre 20-ezer néppel fogna meg-jelenni segittségekre, 's még szándékában lints, hogy meg-jelennyék; azért az öfzve-gyűlt Sergek-is el bomlottanak.

Külső-országai Tudósítások.

Tegnap érkezének *Varsóból* a' Levelek, melyek-szerint azt hiszik Lengyel-országban; hogy az Oroszok a' Törököktől *Otzakovnál* keményen megverettettek volna, és hogy magát-is ezen Várat elvesztették volna. A' Törököknek ugyan leg-első tzieljok ezen esztendőben az, hogy *Otzakovat* a' Muszkáktól vissza-vegyék; a' második tzieljok az, hogy *Belgrádot* és *Bendert* kezek között megtartassák; azért, ha mingyárt ugy tettik-is, hogy ezen hir talám tsak ohajtott kívánságok volna a' Lengyeleknek, nem pedig meg-történt dolog; de még-is azt bizonyoson el-hihetik az Erd. Olvások, hogy *Otzakov*, *Bender* és *Belgrád*-felől minden órán nagy hirek tsenditik-meg füleinket. Juliusnak még 3-dikán, tudjuk, hogy *Otzakovban* vóltának az Oroszok, és az oda meg-érkezett *H. Potemkint* nagy ágyu szozatok között fogodák.

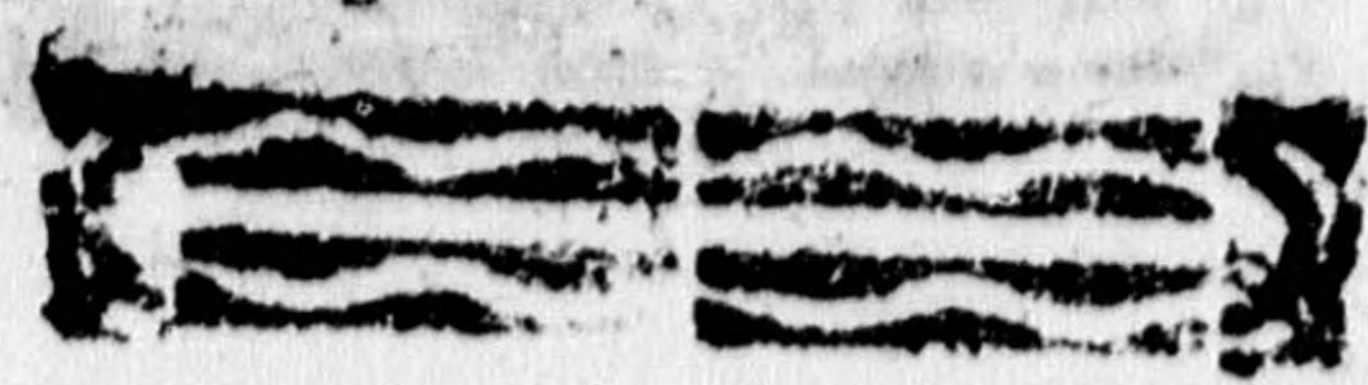
Belgiumban, a' Brüzszelből érkezett Levelek-szerint, kezd a' tsendesség helyre állani; de hogy

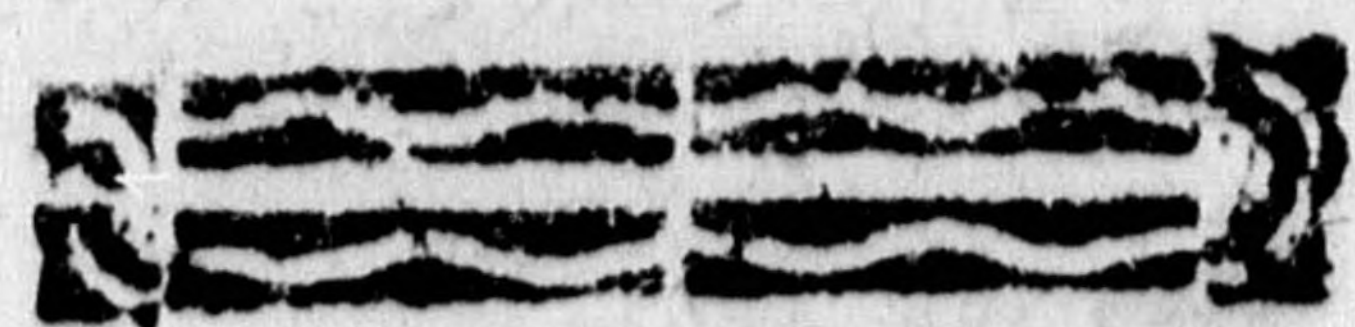
az alattamban való tűz meg-tsedesedett légyen-é, vagy tsak a' hammú alatt terjed? a' következő idő fogja meg-mútatni. — A' Frantzia Pátrioták Ser-geftől mondotnak itt a' széleken járni. Mi várjuk, szól a' *Brüszszeli* Író, a' *Bender* Sergét, melly a' határ-szélek-felől való Várolokokot fogja meg-szállani. Nagyon fogja itt a' tsendefséget az-is okozni, hogy ő Felsége a' Püspököknek a' magok eddi szokásban vólt Semináriumokat megint visszsa-engedte, egy 14 dikben költ kegyelmes rendelése által, és a' Bútsú-járások-is megint meg-engedtettek: és azt erősi- tik, hogy az Orvasi tudományt ki-rekelztvén, az Univerfitás-is *Lévenbe* megint által-tétetik. Ezen Fel- séges Rendelésben nyilván ki-vagyon téve, hogy a' Klastramokban sem *Filozofiat* sem *Theologiat* nem lészen szabad tanittani, hanem az ifjú Szerzetesek a' magok Kerületekben lévő Püspök Semináriumá- ba fogják a' *Theologiat* tanulni, a' *Filozofiat* pedig az Univerfitásban, és mig azokat a' Tudományo- kat nem tudják, mellyek a' Papi-hivatalra szüksé- gesek, addig sem a' Szerzetbe, sem a' Papi hiva- talba bé-nem iktattatnak. A' Királyi, vagy ugy nevezett *Generál Seminárium* ugyan meg-marad; de itt a' *Theologiat* tsak azok tanulják, kik az Univerfitásban tanulnak.

A' minapában félben-szakadott Frantzia-orzági ujj végezésenek második Részze továbbá illyetén for- ma értelemmel folytattatik:

„A' Királynak ezen következő elsői-jusok- kal (*prærogatívákkal*) kell birni, arra hogy a' te- lyestő

lyesítő Hatalomnak (*Potestas exequendi*) meg-tartá-
 sában, és senkitől sem függésében bátorságos lé-
 gyen: — „A’ Király, feje a’ Nemzetnek, és a’
 Törvény-szerző testnek, tökéletességére tartozó tag-
 ja; övé a’ leg-felsőbb tellyesítő hatalom; Ő tarto-
 zik az Országnek külső és belső békeféségére gon-
 dot viselni; az Igazságot a’ maga Neve alatt az
 Itélő-székek által kiszólgáltatni; a’ hibázókat meg-
 büntettetni; azokat, kik a’ Törvénynek óltalma a-
 lá folyamodnak bé-fogadni; minden Polgári Jus-
 sokat, és a’ Koronának *prærogatíváit*, a’ Törvé-
 nyek, és ezen jelen-való végezésék-szerint óltalmaz-
 ni. — A’ Királynak személlye Szentnek, az az sért-
 hetetlennek tartásék; és azért őtet semmi Törvény-
 szék eleibe idezni nem lehet egyenesen. A’ mely
 sértődések vagy a’ Király, vagy a’ Királyné sze-
 mélye ellen lennének, azok fokkal szorosabbban
 büntetődjenek, mint a’ mások ellen esett sértődé-
 sek. — A’ Király leg főbb Tisztje minden szárazon
 vagy tengeren lévő hadi-sergeknek; nékie egyedül
 vagyon ki-rekesztőleg hatalma (*jus exclusivum*) a’
 Sergyeknek egybe-gyűjtésére; azok fenytékének ré-
 gulázására; az Ország-határainak óltalmazása vé-
 gett, erősítéseknek tételére. Továbbá vagyon a’
 Királynak ki-rekesztő Hatalma más Hatalmaságok-
 hoz Követeket botsátani, és az azoktól jövöket el-
 fogadni; Frigyeket kötni; békeféséget szerzeni, és
 a’ hadakozást folytatni; sőt a’ maga Népének hasz-
 nára kereskedő szövetségeket-is szerezni, ugy mind
 azáltal, hogy ha az ilyen szövetség a’ Frantzia
 Polgárokat valamely ujj kötelefségekre szoritaná,
 tehát

tehát az ilyen szövetségnek elsőben a' Törvény-szerző Test vagy gyűlés által szükség lészzen hely-be hagyatni. — A' Király egyedül pénzt verethet, de annak betség a' Törvény-tévőknek meg-edgyezése nélkül meg-nem határozhatja, annyival is inkább nem változtathatja. — Ő egyedül osztogathat meg-grátziázó Leveleket, de csak ott, a' hól a' Törvény meg-engedi. — Ő a' Korona Kintsének gond-vifelője, Sáfára; de a' Törvény-tévőknek meg-edgyezése nélkül, abból se el-nem idegenithet, sem ahoz többet nem szerezhethet. A' Királynak lehet az Országba parantsolatokat ki-adni és küldözni, ha azok törvényesek; de valamely törvényes proces-susnak a' Törvény-szerzőknek meg-edgyezések nélkül haladékot nem parantsolhat. — A' Király ha-tározatlan Ur a' maga Ministereinek és Tanátsofsai-nak választásában; hatalma vagyon a' törvény té-vő Testnek Tagjait öszve-hivni: a' Tanátsból a' gyűléssel edgyütt, azt a' mi az Orzágnak igaz-gatására szükséges, törvényesen rendelni és paran-tsolni. — Egyedül a' Király osztogatja-ki a' grá-tziát, a' jutalmazásokat; Ő nevezi-ki mind az Egy-házi, Polgári, és Hadi Tisztsegekre lépöket. — A' Frantzia Korona örökség-szerint valónak marad, de a' Leány ág innen ki-rekesztetik. — Ezután a' Frantzia Királyok 21 esztendőknél el-érése előtt ember-koroknak (*Majorenniseknek*) nem fognak tartatni. A' míg a' Király Minorennis, vagy az el-méjében háborodott, az alatt a' Királyi hatalom-nak gyakorlása, valamely más Régensre bizattas-sék. A' Régensti Fivai szintén azon régulák-szerint száll-

szálljon egyről másra, valamint a' Királyság: az az: mihelyt a' Koronának örökösse elérte az ember-kort, arra, addig pediglen a' legközelebb való atyafira. — A' Minorennis Királynak nevelésére nem a' Régens tartozik gondot viselni, hanem az, a' kire a' meg-holt Királynak Testamentomában bízott, vagy ha senkire sem bízott, tehát az Anyja nevelje a' Koronának örökösét. — Az elméjében háborodott Királyra való gondviselés, az ő Feleségét illeti, vagy ha Felesége nem volna, tehát a' Nemzetnek Répresentánsai, valakit arra választanak: ugyan ezek választanak Régenst is olyankor, midőn olly közel való Succesor nintsen, a' ki Régensnek következnek. — Mind azt, valamit az elméjében meg-háborodott Királynak idejebéli Régensek rendeltének, tselekedtetnek, ha a' Király épségre jő, vagy a' következő Király, ha helyesnek nem találja, vissza-vonhatja és semmivé teheti. “

Egy más ugyan ezen időben költ Párisi Levélben azt írják, hogy már a' Frantzia Nemzet egy néhány Nemzeti Regementeket, u. m. valami 30-ezerig való népet meg-mustrált, és szorgalmatoson gyakaroltatnak a' fegyverkezésben. Minden Tartományokra ki-vagyon szabva, mennyi Nemzeti katonát fognak adni, és olly szorgalmatosok ezeknek ki-állitásában, hogy csak 3 hónapok alatt-is az egész Nemzeti Tábor fegyverben fog talpon állani fel-öltöztetve. Ezeknek a' Nemzeti katonának semmi 'Sóldjak nem lészzen, hanem otthon a' magok mesterségeket és gazdaságokat folytatják Tiszttestől, és mikor a' szükség kívánva a' Tartományok ve-

szik a' parantsolatot, és minden Tartománynak ka-
tonái oda mozdúlnak, a' hová parantsoltatik s. t.

A' Svájtzer, vagy Frantzia 'Sóldon lévő Német
katonák-is, kik a' Nemzeti zenebonások ellen fegy-
vert fogtanak vala, önként a' Nemzeti Sergekhez
adták magokat, kiket a' Nemzetnek, vagy ennek
Representánsainak némely része nem akar vala keb-
lébe fogodni; de más része, a' jelen-való kúrnyül-
állásokra nézve jobbnak itéle, hogy most vegyék-bé
ezeket-is; de ezeknek nem sok állandóságot ígér-
nek némellyek. A' fő Városban már meg-tsende-
sedett a' lárma; de a' Tartományokban minden-
fel-van máig-is fenekéből fordúlva; most már a'
Nemzet maga igyekezik benne, hogy a' tsendesség
helyre áljon; azért nagy reménység vagyon hozzá.

Tudományos dolgok.

*Europa auf der Waagschale, oder des Staatsver-
hältnisz des Römischen Kaisers, mit der ottomanni-
schen Pforte, aufs den Quellen der Politik und Ge-
schichte. Eine Unterhaltung am Reichs-Tage. — Por-
ta sublimis humiliata corruct, Samsone JOSEPHO
II do occasu immenso. In 8 vo. Stendal. — Az az
— A' mérő fontba tétetett Európa; avagy a' Ró-
mai Tsászárnak a' Török Udvarral való Orzági mi-
némüsege, a' Politika és História' forrásiból szede-
gettett. Egy idő-töltés a' Német-ország' gyűlésén.
A' Nagyságos Porta meg-aláztatik, és iszonyú rom-
lással öszve-dül II-dik Josef' Sámsoni hatalma alatt.*

Ez a' rendes és e' mostani időkre nézve nevezetes Könyvetske, küldettetett ez el-múlt esztendőben *Ratisbonába*, a' Német-ország' Gyűlésére, egy nevezetlen Író által. — Világosan meg-akarja ő abban az el-múlt időkből mutatni, hogy e' mostani Török háborúnak a' Frantzia Udvar az indító 's életető oka. 'S egyfzersmind meg-felel arra-is: Ha valyon elégséges okai vóltanak 's vagynak-é a' Romai Tsászárnak ezen háborúra? Minthogy pedig idő töltést 's mulattságot akart a' nevezetlen Író szerezni Német-ország' Gyűlésének; mennyire érte el tzeljät, ezen gondolati meg-mutatják:

Német-ország ugymond most az első Európának közönséges gyűlésében, a' külső dolgok' mérémségének mérő fontján. Mellette van Anglia. Muszka-orzágnak elég bajt ad, hogy a' Törökökkel végezhesse dolgait. Lengyel-ország már régen meg-erőtelenedvén a' *disenteriában*, (has-follyásban) most száraz nyavallyában fekszik. Frantzia-ország, tsak alattomba-való boszszonkodással rabolja a' Politika' Tár-házait, ha talám valamiképpen véletlen egy olyan eszközzre akadhatna, melly el-alélásának eleit vegye, és a' meg-hervadott lilomokat, meg-elevenítő frisseségre hozhatná. Hollándia az élet' ere-verése' akadozásiban sínlődik. Svétzia, mindenféleképpen okoskodik, ha tsak fel-nem veri ötöt bölts nyúgodalmából egy mesterséges országos Kém. Dánia pedig tsendes békeességbe nyugszik, a' szeleknek minden rettentő zúgási között. 's a' t. *Lásd Allgem Litt Zeit. Jena. 1788. Oktobr. p. 318.* Nékünk ugy tettik, hogy ez a' Politikus Statizta, vagy

vagy nem akart Európa minden, leg-alább nevezetesebb Országainak minémüségébe jól belé-tekinteni, vagy pedig — minthogy mulattságra írt — sok dolgokban, tsupán tsak tréfált. Leg-alább ha most írná ez idő töltést, sok Országokat másképpen-kellene mérni mérő serpenyőjében.

A' Kurir' ítélete-szerint, ezen Levélnek írója, vagy Czigány musikus vólt, ki a' félig részegen tántzalókat ditséri, hogy szépen tántzolnak, azért; hogy ezektől többet vár, mint a' jozonoktól, vagy nem tudta a' mostani Frantzia, Anglus, Pruszszus, Svéd és Lengyel környülállásokat, és Enropának titkosobb rejtekeibe nem vólt bé-nézése; mellyet ő esztendő fog meg-bizonyítani.

A' Gabonának mostani ára:

Posonyban :

A' tiszta búzának	Poloni	mérője	78	—	79	gar:
— Közönséges búzának	—	—	71	—	72	-ig:
— Elegyes búzának	—	—	68	—		
— A' Rosnak	—	—	58	—	60	-ig:
— Az Árpának	—	—	34	—	37	-ig:
— A' Zabnak	—	—	25	—	28	-ig: